

פרשת- כי תצא

גודל שכרה של מצוות ציצית

"גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך" מצוות עשה מהתורה להטיל ציציות (פתילים) לבגד בעל ארבע כנפות.

ציצית שכרה גדול מאד כמו שכתוב במסכת שבת (דף לב) הזהיר במצוות ציצית זוכה ומשמשים אותו 2800 עבדים, הזהיר בציצית זוכה טלית נאה.

בגמרא מסכת מנחות (מא.) מובא שאמר המלאך לרב קטינא: בזמן שיש כעס בשמים מענישין על מצות ציצית, למרות שהלכה היא שאם שאינו לובש בגד בעל ד' כנפות פטור מציצית, מכל מקום כשיש כעס בשמים מענישין למי שאינו לובש בגד החייב בציצית. היינו שיענש בזמן שיש חרון אף, מדוע לא קנה לעצמו ציצית והביא על עצמו להתחייב במצוות ציצית.

כתב הטור: (או"ח סי' לו) כל המתעטף בציצית ומניח תפלין וקורא קריאת שמע ומתפלל מוחלין לו על כל עוונותיו. **מסופר על** הגאון קדוש אלקי יעקב רבי אליהו מוילנא ז"ל, שקודם הסתלקותו תפס את הציצית בידו ואמר: "עלמא עלמא, כמה יאות את וכמה שפירת את, (עולם עולם כמה טוב ושפיר וגדול אתה) שבעולם הזה בשביל איזה פרוטות אפשר לקנות ציצית, וזוכים על-ידי זה להנות מזיו השכינה לעתיד, ובעולם העליון אי אפשר להרוויח כלום, אפילו אם יטרח מאה שנים שם להרוויח איזה מצוה".

ציצית כוחה להציל מיצר הרע

כפי שמסופר בגמרא (מנחות דף מד) על אותו אדם שהיה נוזהר בציצית ופעם ביקש לעבור עבירה ובאו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו ונמנע מלעשות העבירה, כיוון שהיה זהיר במצווה לעשותה כראוי בכל דקדוקיה ופריטיה המלאכים שנוצרו ממצווה זו שמרו עליו ולבסוף נשא לאותה אישה בהיתר כמסופר פ"ע"ש.

כתב ה"פני דוד": ואפשר שכח היצר הרע בא מס"מ וליליית והם ג"י תרי"א וב' כחות שלהם שמהם בא היצר הרע ג"י תרי"ג ולכן ציצית עם החוטים והקשרים ג"י תרי"ג (ציצית גימטרייה 600 שמונה חוטים וחמש קשרים סך הכל תרי"ג) לבטח הן וכוחותיהן ולכן ניצול אותן תלמידי.

ועוד רמז הפסוק "לא תתורו" המוזכר בפרשת ציצית הוא גימטריה תרי"ב והוא גימטריה 'סמאל לילית' עם הכולל. ועוד תי' כנגד תי' מקטרגים שלהם. הציצית מבטלת אותם. וז"ש 'ולא תתורו' רמז בגימט' של תיבת תתורו (ג"י סמאל לילית עם הכולל. תרי"ב ועוד תי' כוחות דיצר ביחד גימטרייה תתורו) לרמזו הציצית מבטלת אותם.

דרשו רז"ל כל מי שיש לו תפלין בראשו ותפלין בזרועו וציצית בבגדו מוחזק הוא שלא יחטא, שנאמר (קהלת ד) 'יהחוט המשלש לא במהרה ינתק'.

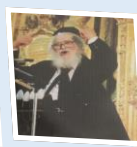
סוגלה להנצל מעין הרע: לבישת ציצית.

כתוב "גדילים תעשה לך" – היינו הזהיר במצוות ציצית זוכה לפסוק שמסמך לו "כי יקח איש אשה" – היינו תזכה לאישה ולבנים בזכות מצוות ציצית. הא למדנו שמצווה גוררת מצווה, שאם קיימת מצוות ציצית תזכה להקים בית.

בזמן מלחמת עופרת יוקה בעזה חילקו לחיילים למעלה מ 8000 ציציות לאחר זמן מה אמרו החיילים: "בזכות הציצית לא קורה לנו כלום", חייל אחד ביקש ציצית קטן לפני כניסתו לאזור האש כי ידע שרק זה ישמור עליו, ואכן הניסים שם היו עצומים, בזכות בורא עולם שראה איך בניו הולכים בדרך שלו ונשענים רק עליו. גם במלחמה הזו חולקו אלפי ציציות.

ישנו אדם בשם נחשוני שעבר מוות קליני ותאונה קשה מאד. הוא סיפר שבכל האזורים שהיתה ציצית לא היה לא שום פגיעה, מקומות אלו ניצלו בזכות הציצית שעליו, הוא תאר את המוות הקליני שקרה לו: "ואז החלו לפרוט את המצוות שלי, כל מצווה לגופה. כמה שמחתי בכל מה שהלכתי בעולם הזה עם ציצית, אי אפשר לתאר כמה הציצית עוזרת למעלה. לא שוכחים שום מצווה, קטנה כגדולה".

מעשה שהיה: תפסו מחבל מארגוני הטרור שהביאו אותו לחקירה בישראל, ושם הוא סיפר דבר פלא - שהם קיבלו פקודה מראשי הארגון לא לפגוע בשום יהודי אם רואים שיוצאים מחולצתו חוטים (שזו הציצית), כי כדור לא פוגע בהם. **סיפר גם הרב אורי יצחק שליט"א** שהוא ראה בעיניו איך יהודי חילוני נדקר בסכין עמוק בבטנו, והובילו אותו לבית החולים, לאחר זמן מועט הרב ראה שהוא בריא ושלם. הרב, שהתפלל על כך פנה לאחיו של החייל ושאלו: 'יאל אידך זה יכול להיות!' הלא בעיניי ראיתי איך הסכין חדרה לעומקי בטני. ענה לו האח: 'כשדקרו את אחי הוא לבש ציצית, כיוון שערב קודם לכן הוא היה בהרצאה בת הרב חילק ציציות. אחי לבש אחת, הלך איתה גם ביום שאחר, ולאחר הדקירה התברר שהסכין לא פגעה בשום איבר פנימי, אלא עברה בין איבר לאיבר, וברוך ה' הוא ניצל בזכות הציצית'. (ובחרת

מעשה בילד שנדרס על ידי מכונית והמכונית העליפה אותו כמה מטרים האב שראה זאת היה בטוח שבנו פצוע קשה והנה בנו קם ללא פגע, הבן **סיפר לאביו**: "ראיתי מלאך מרים אותי ואוחזני עד שהגעתי לרצפה ואני מה זכיתי לכך זה בזכות הטלית קטן שקיבלתי על עצמי אתמול ואני מבטיח שאני יותר לא אוריד אותה לעולם" (אור דניאל).

מעשה באדם שהיה צריך לקבל טיפול רפואי והתעקש לקבל את הטיפול עם הציצית אמר לו האח: "זה לא סטרילי, אי אפשר לבצע את הטיפול כן". אבל הוא התעקש וכך נדחה הטיפול. עבר שם רופא, ראה את הויכוח, עיין בתיק ואמר לחולה: "נעשה לך נס, אם היית מקבל את הטיפול שרצה לתת לך האח היית הולך לעולם שכולו טוב. האח טעה בסוג הטיפול ובזכות עקשנותך להשאיר עם הציצית קבלת את חיך במתנה, השבח לבורא עולם".

הציצית שהצילה מפיגוע

יהודי אחד שהיה לו קשה מאוד במצנת טלית קטן – היה לו חם מאוד, לא נוח ולא נעים. ברוך ה' לאחר תקופה של חיזוק ומוסר הוא קיבל על עצמו את המצווה וקנה טלית קטן מהודרת. הוא לובש אותה בשמחה, ומרוב ששגח בה אף מוציא את הציציות על מכנסיו ומתגאה בהן. כמה ימים לאחר מכן סיפר היהודי שהוא נכנס לחנות בראשון לציון, והנה ניגש אליו ערבי ושואל אותו: "כיף חלאק, מה שלומך? איפה יש פה חנות פלאפונים?"

תוך כדי שהוא מדבר איתו הוא מחזיק בציציות שלו, והערבי שואל אותו: "יש הדא? מה זה?" והוא מסביר לו שזו ציצית, והיא דבר קדוש השומר עליו נהג צרם. התאום הערבי אמר לו: "יברח מכאן מהר!" הוא לא קלט והערבי שוב צועק לו: "לך...! הוא נבהל וכמובן ברח. לאחר שהתרחק מהאזור התפוצץ שם מחבל והיה פיגוע נורא... ובזכות מצנת ציצית שקיבל על עצמו ימים ספורים קודם לכן ניצל לחיים טובים. (משכן שלח וארא השפן)

הציצית שהצילה מהתאונה סיפר הרב איתמר גימאני: הגעתי לבקר את הוריי, ראיתי את אחי ובקשתי ממנו שיעשה סיבוב באופנוע לבני-נתן הסיבוב אמור לארוך כדקה, אך חולפות כמה דקות, על הצג מופיע המספר של אחי שקרא בבהלה: "איתמר, תגיע בדחיפות למעלה הרחוב. עברנו תאונה!". הייתי בהלם ופתחתי בריצה מהירה, כשאני מדמייך דברים נוראים. הגעתי למקום ואני רואה אנשים את האירוע ומנסים להגיש עזרה. מה אירע? נהג רכב שעבר עבירת תנועה ונכנס ליאין כניסה 'בו נוסעים רכבים לצד אחד, נסע נגד כיוון התנועה. הוא לא הבחין באחי ובני, והעיקף אותם מהאופנוע במכה חזיתית קשה. עדי ראה סיפרו לו כי אחי ובני נזרקו מהאופנוע לעבר עמוד חשמל גדול וחומת אבן שמאחוריו, והם היו בטוחים כי יתכן ויש פה הרוגים או פצועים קשה.

האופנוע התרסק על חומת האבן ונהרס כליל. חיפשתי את בני, ולתדהמתי אני רואה אותו נעמד על רגליו, עם שריטה קטנה ורץ לחבק אותי. איזה נס! כיצד הוא הושלך אל חומת האבן ולא אירע אסון או נזק? יחסדי ה' ורחמי המרובים, בני עף בדיוק אל רשת גדר שהיתה לפני חומת האבן אשר פשוט בלמה ועטפה אותו, כמו שמכה שהגנה עליו מחומת האבן שהיתה אמורה לעשות לו את הנורא מכל. הוא נחת ברכות על הריצה והתרומם כשהוא בריא ושלם. ילד בן 5, חמוד וקטן יצא ללא פגע ללא שריטה - איזה נס! בעוד בני רץ אל ידי, אני מחפש את אחי, ואני רואה את עוברי האורח סביבו. הוא עף מהאופנוע ונחבט בעוצמה רבה בעמוד החשמל הגדול שעמד במקום. רבותיי, העמוד חשמל התעקס עיקום חד (כשאתי ספג מכה חזקה באגן. ראיתי שהוא שרוע על הריצה אך בחכרה, וכבר הודתי לו. יתלמיד חכם גדול שראה זאת אמר לי שאחי חי ממש בנס.

אחי פונה לבית החולים לבדיקות וטיפולים. הרופאים ערכו בדיקות וצילומים ואומרים לאחי: "תשמע בחור, אין לך כלום, מלבד המכה שקיבלת. אין עצמות שבורות, אין קרעים ואין דימומים או נזקים". היינו המומים לחלוטין". לעומת המכה והחבטה שקיבלת מעמוד החשמל, המשיכו הרופאים, זה פלא גדול. להערכתנו, ניצלת בנס בגלל שיש לך כנראה 'עצמות חזקות'. "לא רצינו לפגוע ברופאים על דברי ההבל, נוגדי האמונה, אלא הודינו להם, כשאת הסוד הגדול להצלת אחי, גילה אחי בעצמו לאחר כמה דקות. הרי כל מי שהיה שם ראה את הנס מול העיניים: לא רק שהוא נשאר בחיים, אלא לא אירע לו שום נזק. וכידוע הקב"ה לא עושה נס לחינם. שמעו היטיב מה הוא מספר: באותו יום שטיח הוא קיבל על עצמו כהתחזקות להניח על גופו - 'ציצית' - השכפ"ץ הרוחני השומר על הגוף ומגן מכל פגע. הוא קם בבוקר והחליט ללבוש ציצית למרות החום ולמרות שאינו רגיל בכך, והקב"ה שמר על פלג גופו העליון.. האמא סיפרה שבדיוק היום שמעה שיעור בצניעות וקיבלה עליה לכסות את רגליה בהידור גם בבית וזה שמר על רגלי בנה".

מסופר על משפחה שבתם חלתה בדלקת קרום המוח והיתה במצב קשה מאד בבית חולים ללא הכרה. הם באו לגאון הרב ראובן יוסף גרשנוביץ שנסע מיד אל בית החולים. שם הניח מתחת לראשה טלית והתפלל עליה שתבריא. ולא זו ממש [!:] עד שהתעוררה והחלה מתאוששת. הילדה החלימה במהירות והדבר לפלא. כאשר ספר זאת הרב לאחד ממקורביו אמר לו בענוה: אתה רואה כמה גדול כוחה של ציצית?! ... **במלחמה בשמחת תורה** רב סוּך אחד נלחם במחבלים בגפו עד ששש כוחו ונזרק לתעלה שהייתה שם ללא שום כוח. לאחר זמן עבר שם חייל, הוא חשב שהוא מחבל וכמעט וירה בו ופתאום ראה ציצית מבצבצת מבגדיו ונצר את נישקו וסייע לו, הציצית הצילה.

במלחמת לבנון חיילי צה"ל רצו בפגוע בחיילי צה"ל בטעות, חייל שהיה לו ציצית הוציא את הציצית ושם את הציצית על קנה - הנשק והרים את הנשק גבוה כדי שיהיה שם היהודים וכך לבסוף לא ירו על עליהם.

התענה שש שנים כסברת ספר הקנה . מספרים, כי בימי בחורותו, התענה שש שנים כסברת ספר הקנה כידוע ומפורסם, "שש שנים יעבוד, ובשבעית יצא לחופשי" – מהיצר הרע. ואחר כל התענויות היה מסגף עצמו בסיגופים גדולים עד שאפילו לא היה אוכל את האבטיחים האדומים שאז נחשבו למאכל הקריר לימי הקיץ החמים בבגדאד שהחום שם היה כבד עד מאוד. והיה ממתין עד יום ראש-השנה ורק אז מברך על האבטיחים שהחיינו.

מקיים המבטחה

מספרים, כי בזמן מלחמת הקוממיות, כשבאו הערבים לעיר העתיקה, ביקשו מחכם רבי ברציון חזן זיע"א ומהרב הגאון מינצברג זיע"א ללכת ולהיכנע בעיר העתיקה לעבדאללה טל שהיה אחראי על המקום מטעם מלך ירדן. לא רצה רבי ברציון להתפנות, באומרו שקיבל הבטחה ממרץ הבן אישחי, והוה שמירה ובטחון שהוא סומך עליהם ביותר שלא יקרה לו מאומה. בסופו של דבר היה צריך להיכנע בפני המושל, ובאו לסגור לו את בית המלאכה, ואמר שהוא חושש שאם הוא ייכנע - יאמרו שרבינו נכנעו, על כן סבר כי עדיף שיכתבו מכתב רשמי בשם הצבא, וכן עשו. והנה בדרכם לתת את המכתב, שמעו צעקת "א-ללה הוא א-כבארי!" היה זה צלף ערבי שראה את היהודים והחל לירות עליהם עד שהיו בסכנת חיים. רבי ברציון נפצע קל מכדור ששרט מעט את פניו. אחר כך ירו עוד ירייה שעברה ליד אוזנו. מיד החל רבי ברציון לצעוק בקול רם: "חכם יוסף חיים וואן אינטה? ווייקי? או בקיצור בעברית - 'איפה אתה', 'הלא הבטחת לי שאמשיך בעבודתי!' כששמעו הערבים את דבריו - הפסיקו לירות.

כשפגש בו מאוחר יותר אותו ערבי שירה בו, שאל אותו: "מה אמרת, הלא התכוונתי לירות לך במצח ואני צלף טוב, ופתאום לא יצא לי לצלף וגם נתקע לי הרובה!" אמר לו רבי ברציון כי יש לו סגולה והבטחה מחכם אחד גדול בבגדאד, שבזכותו לא יאונה לו כל רע (סיפור ס"ז בספר זה).

הספר בן איש נכנע בספרים ידע התינוק פה

מספרים, כי פעם אחת, שנים רבות אחר פטירת הבן איש חי זיע"א, נולד ילד אצל אחד מחסידי גור. מאותו הרגע שנולד הילד, פתח את פיו ואמר: "אבא" ו"אמא", כן התחיל לגרוס את כל התורה כולה! בתחילה אמר את אותיות התורה - אלו"ף ביי"ת וכו', אחר כך גרס את פסוקי התורה כולה, אחר כך גרס את התורה שבעל פה - המשניות, ואחר כך את הגמרות ועוד. כך שמעו אותו גורס את כל התורה כולה. כולם סביבו אמרו, שכנראה המלאך לא בא אליו להשכיח ממנו את התורה שלמד בבטן אמו. האדמו"ר מגור ועוד כמה רבנים ביקשו לעשות לו תיקון שישכח את תלמודו, מפני עין הרע. שמע על כך חכם רבי יהודה צדקה זיע"א והלך לשיבת גור לפגוש באדמו"ר. כשהגיע אל האדמו"ר, ביקש ממנו שקודם שיעשו לתינוק את התינוק, הוא רוצה לבחון אותו על ידיעותיו. נתנו לו להיכנס ולראות את התינוק ולשמוע ממנו במו אוזניו את הגרסא שלו. נכנס אליו רבי יהודה ושמע ממנו את גירסתו. ביקש לשאול אותו אודות ידיעותיו, ושאל אותו מהתורה וענה לו. אחר כך מהני"ך כולו - וידע, שאל אותו מהשי"ס - וענה לו, שאל אותו

מהרמב"ם - המשיך לצטט את הרמב"ם, שאל אותו מה'שולחן ערוך' - וענה לו, אבל כששאל אותו על פוסקים שהיו אחרי 'שולחן ערוך' עצר והשתתק. 'באר היטב? שתיקה, 'מגן אברהם? שתיקה. 'טורי זהב? שתיקה. 'ואף החיים? שתיקה, 'משנ ברורה? שתק ולא ענה. וכששאל אותו אם הוא יודע הלכות מספר רבן איש חי, מיד אמר לו: "הלא בן איש חי בשמים עושה רעש גדול וכל העם יוצאים לקראתו, וכדאי שאני יודע!" והתחיל לצטט לו ולגרוס מתורת הבן איש חי בעל פה. אמר לו רבי יהודה: "איך זה, הלוא הבן איש חי היה אחרי המפרשים שכבר לא למדת?" אמר לו התינוק: "כך למדונו, עד ה'מגן אברהם' וה'טורי זהב' ומשם את הבן איש חי". ומספרים, כיום נמנה על אחד מחסידי גור, בעיר בני-ברק.

היחיד בדור

מספרים, שאחרי פטירתו של האדמו"ר מבעלזא הראשון, כתבו על המצבה שלו שהוא 'חד בדרא'. היינו האחד שבדור. גם כשנפטר האדמו"ר מבעלזא השני כתבו על המצבה שלו כמו שכתבו על מצבתו של האדמו"ר הראשון, שהוא 'חד בדרא'. כשנפטר האדמו"ר מבעלזא השלישי, שחי בתקופתו של הבן איש חי זיע"א, באו לשאול את בנו של האדמו"ר - כהנוג - מה לכתוב על המצבה? אמר להם בן האדמו"ר, כי בניגוד למה שכתב על מצבותיהם של שני האדמו"רים הקודמים, לא יכתבו הפעם על המצבה של אביו את התואר 'חד בדרא'. התפלאו החסידים על כך, ושאלו אותו לפרש העניין, וטענו בפניו שהרי סוף כל סוף הוא באמת 'חד בדרא'! אמר להם הבן: "ידעו לכם, יש חכם גדול בבבל ושמו רבי יוסף חיים, והוא המחזיק בתואר של 'חד בדרא', ועל כן, אני לא יכול לכתוב על המצבה של אבי שהוא 'חד בדרא'". לימים כשנפטר אותו בן, והוא היה האדמו"ר הרביעי לחסידות בעלזא, אמרו שלא לכתוב על המצבה שלו 'חד בדרא', כשם שהוא לא כתב על המצבה של אביו 'חד בדרא', למרות שכבר הבן איש חי לא חי.

ר"ח הקודש של הרידב"ז

מספרים, כי בצפת היה יהודי צדיק גדול וכונה בשם הרידב"ז - רבי יעקב דוד בן זאב, שהיה מגדולי רבני האשכנזים. הוא היה חריף מאוד וחלק על דברים רבים בדרך מלחמתה של תורה. פעם אמרו לו שהגיע ספר של 'בן איש חי' ורצו להראותו לה ומראש אמר להם בנימה של ביטול 'יניחו לי מהאחרונים האלה!' דהיינו שאין לו צורך בספר זה. בכל אופן הביאו לו אותה ואמר להם: "תשימו אותו בארון הספרים למעלה למעלה, שלא יפריע לי כאן". ומספרים, כי לימים היתה לו שאלה קשה בהלכה וחיפש בהרבה ספרים ולא הגיע לכלל הכרעה. אז ביקש שוירידי לו את הספר ההוא ששמו לו למעלה שלא בהישג יד, אולי ימצא בו משהו. הספר היה 'בן יהודעי' על הגמרא, פתח אותו הרידב"ז וראה כיצד הבן איש חי זיע"א מקשה ומתרחק, ואז ראה שם ששולח לעיניו בספר 'מקבצאלי. חיפש

הרידב"ז בביתו את הספר ולא מצא. הלכו לחפש לו את הספר בבקשתו, אך לא מצאו. מיד הוא ביקש לקרוא לחכסרבי בן ציון מרדכי חזן זיע"א. כשזה הגיע, אמר לו הרידב"ז שהוא רוצה שביאנו לו את כל ספרי הבן איש חי שיצאו לאור. הביאו לפניו את כל הספרים, אך על אף שלא מצא את הספר שביקש, שכן לצערנו הוא אינו נמצא, היה הוא אומר מאז - שכשהוא לומד בספריו של הבן איש חי- הוא מרגיש התעלות, ומרגיש איך קדושה רבה ושכינה מרחפת מעל הספר הקדוש הזה ומריח בו ריח טוב.

בקונטרס "ארי במסתרים" עמוד יד' כותב בשם **בעל "הלש"ם"** הרב שלמה אלישיב כי "ישנו 'חד בדרא' (יחיד בדורו) הבקי בנגלה ובנסתר והוא הגאון הנורא רבי יוסף חיים זצוק"ל מבגדאד" וכי התהלך שוכה לקבל כעין הסמכה על ספרו מחכם יוסף חיים ושם הכתירו בתואר "ארי במסתרים".

אחר מיטתו של הצדיק. כשהורד הארון לקבר, קיבל על עצמו להתמיד יותר בלימוד התורה, וכי ינהג מהיום והלאה בפרישות וחסידות, על מנת למלא את החלל שנוצר בהסתלקותו של מנהיג הגולה, שהיה מפורסם בחסידותו וקדושתו. מאותו יום נעשה הנער סלמאן כמעין המתגבר, הנהגתו החלה להיות קיצונית, ונעשה מופרש ומובדל מן העולם. הוריו שהיו מודעים להתנהגותו הקיצונית, חסו עליו וניסו למתן את דרכו, אך ללא הועיל. הוא גמר בדעתו כי עליו לקום בכל לילה בחצות, וכמנהג אביו. אך בפניו עמדה שאלה, היאך יתעורר בחצות? הוא מצא עצה ותחבולה, כך חדל סביב ידו, ואת הקצה השני קשר לברית הדלת, וכאשר היה קם אביו בחצות ומושך את הדלת, היה מתעורר גם הוא. אך לאחר זמן אביו הרגיש בחבל זה ומנעו מכך. אך אין דבר העומד בפני הרצון, והוא ביקש מחברו להעירו בחצות, וכך היה, בצאת אביו מן הבית, היה קם והולך עם חברו ללמוד בבית המדרש תלמוד ומוסר. (ע)

כוחו בתורה של הבן איש חי בצעירותו

בכל רחבי העיר בגדאד, לא נמצאו אתרוגים כשרים לחג הסוכות, למעט אתרוג אחד שגדל בפרדסם של יתומים. ובבתי המדרש שבגדאד, עסקו החכמים בסוגיה זו, האם תועיל ממכרו של האפורטופוס המונחה על נכסי היתומים, ובכך יקיימו את מצות "ולקחתם לכם" - משלכם, או לא. ומיכיון שצילל החג ממשמשים ובאים, ולכלל הכרעה לא הגיעו, נתאספו איפוא במעונו של רבי יוסף חיים (בן איש חי), שהיה אז אב בחכמה ורך בשנים, וביקשו את הכרעתו בסוגיה. רבי יוסף חיים נחפז מיד אל עליית ביתו, והחל צולל ביים התלמוד והפוסקים. מכיון שעלה השחר, טרחו ועלו לביתו מספר תלמידי חכמים, שביקשו לשמוע את הכרעתו. הערים רבי יוסף חיים לפנייהם את כל הספרים שחיפש בהם - מאתיים במספר - ואמר להם: אראו בעצמכם מה שכתוב לפניכם ותכריעו, אני אינני יכול להתיר, ולדעתי אין אפשרות לברך על אתרוג כזה ביום טוב ראשון של סוכות, ולא אברך. וכן היה, מכל יהודי בגדאד לא בירך איש באותה שנה על נטילת לולב, כהוראתו של רבי יוסף חיים.

בעתיד י"ט בנות ישראל שתלבשנה חצי כסות וזה יביא צרות ב"מ

בשנת תרשי"ט יסרביוב חג השבועות כמה חודשים לפני פטירת רבינו (הב"א) זיע"א, היה אבי (ר' סלמאן) אז בבגדאד והוא בן י"ד שנה. באחד הימים כשעבר ליד ביתו של רבינו ראה משפחה ידועה בעיר היא משפ' יאדו שנכנסים לבית הרב. מתוך סקרנות החליט גם הוא להכנס איתם. וכשראה אותו רבינו שאלו, גם אתה באת לשאול על המשיח? אבי שלא הבין כראוי את דבריו נבדק לרגע, וחזר רבינו ואמר לו: כן בני, שנה הגאון שאתה ושמע. אז פתח אחד מן המשפחה ושאל: יורנו רבינו האם שנה הגאון זו היא שנת ביאת המשיח? ענה לו רבינו בשאלה: מדוע עלה על דעתך לומר כן? אמר לו, שכן כתוב בתהלים: "תרע לאומים ותשלחם" הרי כאן רמז לשנת תרע"ע. ענה לו רבינו: טועה אתה בני, רבותינו כבר אמרו לנו סימנים ברורים בסוף מסכת סוטה והחל לפורטם אחת לאחת (הכל בלשון ערבי) והיות ובימינו אין כל זאת לא זו שנת הגאולה. חזר השואל ושאל, הן דברים אלו מפורשים הם, אולי יאמר לנו רבינו עוד סימנים? ענה רבינו זיע"א ואמר: חזות קשה הגודל לי וקשה עלי לומר זאת, אך לכבודכם אני אומר! יגיע זמן שבנות ישראל תלבשנה חצי כסות ובסיבת זאת בחורי ישראל נהרגים!!! ! השם ישמור

הבן איש חי שמר שבת בכל מחיר ונעשה לו נס

כאשר רבינו יוסף חיים עלה מעירו בגדאד לביקור בארץ ישראל, היתנה עם ראש השיירה המוסלמי שביום השבת תשובת השיירה כולה. הלה הסכים תמורת תשלום נכבד. שיירת הגמלים עשתה דרכה בדרך לא דרך, במדבר השומם והצחיח. בהגיע ערב שבת החל רבינו לפרוק את המטלטלים מעל הגמל. מנהיג השיירה פנה אל הרב ונתן עליו בקולו: "מה, כלום מתכווננים אתם לעכב את השיירה בלב המדבר?" הלא המקום שורץ חיות רעות ושוודי דרכים, אתם מסכנים את חיי כלוננו? דבריו אמת היו, כפי שהתברר מאוחר יותר, אבל רבינו לא חת. הוא עונה שהשיירה רשאית להמשיך בדרכה. הוא ופמלייתו ישבתו כאן - ובצאת השבת יאיצו פעמיהם להשיגם. ואכן, ראש השיירה פנה להאיץ בגמלו - אך הנה פלא והפלא: הגמלים מאנו למוש ממקומם, לא נעו ולא זעו... לנוכח התעקשותם של הגמלים, הוכרחו הכל לחנות שם, בלב הישימון, אבל הערבים שחששו מהתנפלות שוודים התפזרו סביב, לחסות בצל נקיקי הסלעים. רבינו ובני פמלייתו לא שתו ליבם לסכנה, לבשו בגדי שבת ועמדו לקבל את פני שבת המלכה במישורי המדבר. ממקום מסתורם עקבו נוסעי השיירה הנוכחים בתמהון ביהודים השרים ומזמרים כאילו מצויים הם בבית הכנסת, במקום ישוב. התפילה הסתיימה, רבינו קידש על היין והיטב עם בני פמלייתו לסעודת השבת, כאילו היה מיטב ליד שלחנו... בביתו... הלבנה עמדה במרומי הרקיע, והאירה את שלחן השבת. קולות השירה הדהדו ברחבי המדבר, והערבים רואים ושומעים. לפתע נחרדו: הם הבחינו בכנופיית שוודים שהגיחה מעבר להרים ושעטה לעבר היהודים המזומרים. "הם אבודים!" חלפה במוחם המחשבה הנוראה. ואז ארע הפלא. השוודים התקברו, ירדו מעל סוסייהם, והתקדמו לעבר היהודים. ולפתע נסוגו במהירות ובהלה. עלו על סוסייהם והתרחקו במהרה... הערבים הנדהמים הגיחו ממבואם, סיפרו לרבינו על נס ההצלה המופלא, ונישקו בהערצה לשולי גלימתו ואמרו: "עתה ידענו כי אין כאלוקי היהודים!" (מעייין השבוע שמות תקנ)

מספרים, כי כשהיה הבן איש חי זיע"א, כבן ארבע או חמש שנים, שאל אותו אביו: "אפשר בורא כל העולמים- שאל את יציר כפיו אדם הראשון - איכה?" השיבו הילד תכף ומיד: "המילה 'איכה' היא ר"ת אני יודע כל נסתרות

[א] מצד הדין אסור לקשור קשר של קיימא וכל קשר שאינו עשוי להתיר בו ביום חשיב של קיימא ואסור מדרבנן אף על פי שהוא קשר הדיוט ואינו קשר אומן על כן כל קשר שאינו עשוי להתיר בו ביום יעשנו עניבה אחת ולא קשר גמור וכל קשר שאסור לקשרו אסור להתירו בשבת: [כל קשר שעשוי להתירו תוך שבעה ימים ולפחות שלושה ימים לא נקרא של קיימא ומותר לקשרו ולהתירו]

[ב] כל קשר שעשוי להתיר בו ביום מותר לקשרו בשבת במה דברים אמורים קשר הדיוט אבל קשר אומן אסור וכל שקושר שני קשרים זה על זה חשיב כקשר אומן ואסור אף על פי שעשוי להתיר בו ביום שיעשה קשר אחד ועניבה אחת על גביו :[שני קשרים זה על זה המנהג פשוט להתיר לקושרו כל שדעתו להתירו בתוך שבעה ימים ולפחות תוך שלושה ימים והמחמיר תנא עליו ברכה ונראה שהוא הדין לקשר אחד בראש החוט שדעתו להתירו תוך שבעה או לפחות תוך שלושה ימים]

[ג] במקום צער כתבו הפוסקים ז"ל דאין לחוש בהתרת שני קשרים זה עם זה: [עיין הערה לעיל שמעיקר הדין מותר אי עשוי להתירו תוך שלושה]

[ד] אם עושה קשר אחד בראש החוט או חבל או משיחה דינו כמו שני קשרים זה על זה דכל כהא מתקיים טפי והוי קשר חזק אפילו שהוא קשר אחד ואין קושרין דלי בחבל אם הדלי קבוע בבור דמבטל ליה התם והוי קשר של קיימא ואם קושר הדלי בחגורה וכיוצא מותר דלא מבטל ליה :

[ה] החלוק שיש תולין בראשי החלוק אצל הצואר שני חוטין כדי לקשרם זה עם זה וצריכין ליהרר שלא יקשרם אלא רק יעשו עניבה כיוון שקשר זה אינו עשוי להתיר בו ביום ואפילו אם קושרם בערב שבת מבעוד יום גם כן לא יקשרם שמה יצטרך לפשוט החלוק בשבת ויצטרך להתיר וכל קשר שאסור לקשרו אסור להתירו ויותר טוב שלא יעשו לחלוק חוטין על דעת האמור אלא יעשה שם לולאות ואז ביה לא יבא לידי מכשול: [לפי הליכות עולם מותר כל שאין דעתו לקושרו לשבוע או לפחות ג' ימים]

[ו] הפותל חבלים מכל מין שיהיה חייב משום קושר ושיעורו כדי שיעמוד החבל בפתיול בלא קשירה שנמצאת מלאכתו מתקיימת וכן המפריד הפתיל חייב משום מתיר אם אינו מתכוין לקלקל בלבד ושיעורו כהפותל :

[ז] יש שאוסר להחזיר רצועות המכנסיים וכדומה שנשמטו אם הנקב צר וצריך טורח וכן יש מי שאומר שאם המכנסיים חדשים אסור להכניס בהם הרצועה אם לדעתו לבטלה שם שאסור משום מתקן כלי : [אסור גם בנקב רחב שבנקב אפשר להחזיר את החוט כיוון שדרך העולם לקושר אחר כך גזירה שמה יקשור קשר של קיימא ומותר להשחיל שרוך חדש במנעלים ששיבב הנקב נמצא ברזל או שהנקב רחב שאפשר להשחיל ללא טורח ובלבד שלא יבטלנו שם]

[ח] בגד הנמור ועומד ונתפרדו שתי חתיכות הבגד זה מזה במקצת אסור למתור ראש החוט להדקו כדי לחברם כי זו היא תפירתו וחיוב משום תופר : [ט] מה שמחברים הלבוש על ידי מחט אם תוחבין אותו ב' תחיבות דוקא מותר ואם שלש תחיבות אסור במה דברים אמורים בעושה כן על דעת התקיים איזה ימים אבל מה שעושין לפי שעה כגון לחבר צידי הצעיף או מכסה הפנים ביציאתם חוץ לבית מותר אפילו בשלש תחיבות דאין זה אלא לשעה כי בודאי שיפסטו הצעיף כשיחזרו לביתם מיהו כיוון דיש מחמירים בשלש גם באינו עשוי להתקיים טוב להזהר היכא דאפשר להם בשתי תחיבות: [מותר לתחוב בגד בסיכת בטחון אפילו תחיבות רבות או במחט ללא חוט וכן המנהג פשוט]

[י] מוכין שנפלו מן הכסת מותר להחזירם אבל אסור ליתנם בתחלה בכסת גזירה שמה יתפור ועוד דמתקן מנא הוא שעכשיו עושהו כלי וכן יש ליהרר שלא יניח בגדים בתוך הכיס כמו כר לישן עליו :

[יא] אין לנתק או לחתוך זוג מנעלים התפורים זה עם זה אפילו רוצה ללבש בשבת ויש להתיר על ידי גוי ומותר ללבוש גרביים חדשים ואין חוששין שמה ינתקו חוטין ואם ניתק או נקרע דבר שאינו מתכווין הוא ולא פ"ר ושרי

[יב] המדבק ניירות או עורות ובדק הרי זה תולדת תופר וכן המפרק ניירות בדוקים הרי זה תולדת קורע וחיוב במה הדברים אמורים כשיבדוק נעשה לקיום אבל דפי ספרים שנדבקו זה עם זה על ידי שעורה או בשעת הקשירה מותרים לפותחן בשבת כיון דלא נעשו לקיום ולא עוד אלא שנעשה זה מאליו בלא מתכוון אינו דומה לתופר ואין בו משום קורע [טיטולים אין לחוש להדבקה כיוון שאינו עשוי לקיום וכשמסיר הטיטול מהתינוק יסיק בנחת ולאט שלא יקרע הטיטול ואז גם אם נקרע אין איסור . לפתוח את מדבקות הטיטול הבאים מהמפעל בדוקים מותר מכל מקום מהיות טוב נכון לפתוח המדבקות מערב שבת . ואם הם מדבקות סקוטש אין בעיה בהם]

[יג] הגוזז שיער בין מן החי ובין מן המת בין מן הבהמה בין מן חיה אפילו מעור המופשט חייב מן התורה והתולש צמר מהבהמה או מהחיה אסור מדברי הסופרים והתולש שער מן מהבהמה או חיה בין אם עשאו לאותו עור מלבש כגון פרווה בין אם לא עשאו מלבש הרי זה חייב מן התורה מפני כי תלישת השער זו היא גזיתו ולא דמי לצמר ויש אומרים שגם תולש שער אינו חייב אלא מדברי סופרים ולכן יש לבטל שם נדבך גרעין ומוכרח שינתק השערות שלא יוציאנו דהוי ספק איסור תורה

[יד] אסור ליטול שערו או ציפורניו – בין ביד בין בכלי, בין לעצמו בין לאחרים; ואם נטל שני שערות בכלי, כחץ חטאת בשוגג וסקילה במוזד; ובשיעור אחד, אסור מן התורה כדון חצי שיעור. ובנוטל בידו אסור מדברי סופרים אפילו שיער אחד. לכן יזהר שלא יחכך הרבה את הזקן ולא יתעסק שם. שמה יתלוש שיער. וכן הנשים שיש להן הרבה שערות בראשם לא יחככו הרבה בציפורניים שלהם, דודאי יתלוש שיערות ובתוך החוטם שכיהן שערות, ויזהר לקנח צואת החותם שיבשה קצת בנחת, שלא יעקור שערות, וכן

כשמקנח בעשית צרכיו, יזהר להרבות מים, ויקנח ברפיון ידיים, שאם יהיו מים מועטים ויקנח בחוזק, יתלוש נימים ודאי. [התולש שיערה אחת כיוון שהיו חצי שיעור אסור רק מדרבנן ומותר לקנח אפילו שיש חשש שיעקרו שערות כיוון שהיו פסיק רישא שלא ניחא ליה באיסור דרבנן כיוון שתלישת שיער ביד אסור רק מדרבנן וכיוון שלא ניחא ליה מותר והוא הדין תחבושת שעל שערו שמותר להסירה אף על פי שוודאי מסירה שערות]

[טו] התולש נוצה מעופות ותרגוליים – בין חיים בין מתים – חייב, שדרכו בכך והוי גוזז. [עוף מבושל מותר לתלוש נוצות קטנות שיש על העור שכיוון שנתבשל נתרככו הנוצות במקום יניקתם וכתלושים דמו

[טז] אסור לתלוש קליפות בשר מבשרו; ואיכא סבירא להו שיש בזה איסור תורה. [אסור לתלוש קליפות עור הפורשים מן הבשר כי האדם הקוש לקרקע] וציפורן שפרשה רובה ומצרת אותו, מותר ליטול בידו אבל לא בכלי. וציצין כמין רצועות דקות שפרשו מעור האצבע סביב לציפורן ומצרות אותו, מותר מן הדין ליטלם מידיו; אך כיוון דיש פגתא בין רש"י ז"ל ורבינו תם ז"ל בפרשו כלפי מעלה – אם הוא כלפי ראשי האצבעות או כמנגד הגוף – לכן אסור לטלם אפילו ביד. והאישה שחל טבילתה בליל שבת, ושכחה ליטול ציפורניה מבעוד יום – נהגו בבגדד להורות כסברת השי"ד, להסירם על ידי גויה; ורק מלמדן את הגויה שהיא תמלית ידי האישה כדי לקוף, ולא תוקר האישה את ידה אליה. [אשה שחל טבילתה בליל שבת מותר לה לקנח לנוכרית לגוזז ציפורניה שגזייתה הוי איסור דרבנן ואמירה לגוי דרבנן הוי שבות דשבות במקום מצווה ואין לחוש שמשייעת לגויה שמשייע אין בו ממש]

פרשת ויקהל - דיני בנין וסתירה בכלים

[א] אין בנין וסתירה בכלים [קטנים מותרים לשחק בלגו ומותר לגדול לתת לקטן צעצועים המיוחדים לקטן ואין בהם משום מוקצה] לכן דלת של שידה שמטלטלת ואינה בנויה בכותל או בקרקע וכן דלת של תיבה שמטלטלת ודלתותיה אינם מחוברים במסמרים אלא נשלפים מותר ליטלם משום שאין סתירה בכלים אבל להחזירם אסור גזירה שמה יתקע בחוקה בסכין ויתדות ואם הכלי מחובר בכותל או בקרקע אסור בין ליטול בין להחזיר הדלתות דכיון דמחובר בקרקע יש בנין וסתירה ואפילו על ידי גוי ואפילו בצירים מברזל שחחרו רחב שיכולין ליטול ולהחזיר בלי שום אומנות אסור ולכן בדלתות החדרים כשיאבד המפתח אסור לשלוף הדלת להיכנס וכן חלונות אסור לשולפם: [אופנייים נכון מאד להחמיר שלא לנסוע בהם] [ב] גזול שמחזיק ארבעים סאה שהוא אמה על אמה ברום שלש אמות אף על פי שאין מחובר בקרקע אסור ליטול דלתותם :

[ג] דלת עם שני צירים אם יצא ציר התחתון כולו ממתקומו אסור להחזירו ואם מקצתו מותר להחזירו ואין חוששין שמה יתקע לפי שאין צריך כל כך לזה אבל אם יצא ציר העליון אפילו מקצתו אסור לדחוק ולהחזירו למקומו גזירה שמה יתקע מפני שהעליון צריך להדקו בחוזק יותר מן התחתון מפני שהתחתון מתקיים מאליו בחורו כשהעליון במקומו

[ד] דלת של פרקים שנפתק כגון מטה של פרקים וכיוצא אסור להחזירו בשבת אפילו אם אינו מהדקו אלא מעט בענין שהוא רפוי ואינו רפוי גזירה שמה יתקע בחוזק וכל כלי שהדרך שמקפידין שיהיה מהודק ותקוע בחוזק אף שעכשיו רוצה להניחו רפוי אסור להחזירו גזירה שמה יתקע. וכן כל כיוצא בזה :

[ה] כוס של פרקים שנפתק יש אוסרין להחזירו ויש מתיירין וכוסות של פרקים הנמצאות בזמן הזה לכולי עלמא אסור להחזירן משום שדרכן להיות מהודקים. קומקום שבראשו יש הברגה מותר לפרקו ולהחזירו שבת ואף על פי שמהדקו בחוזק ואין איסור לא בנטילה משום סתירה ולא בחזרה משום בנין לפי שאין עושין לקיום כדי שיהא בהם סתירה ובגיה אלא עושין לפתוח ולסגור תמיד שאין המשקה נכנס לתוך הכלי או יוצא ממנו כי אם על ידי פתיחה או סגירה זאת וכל כהא דדרכו בכך מותר :

מעשה מהזהיר - אדם שרצה לזכות לעושר ע"י לימוד תורה

רבי אבא, כאשר בא משם [מבבל,] היה מכריז: מי רוצה עושר, ומי רוצה אריכות ימים, בעולם הבא, יבוא אצלי ויעסוק בתורה, היו מתאספים אליו כל העולם, לעסוק בתורה. איש אחד רווק, היה בשכונתו, יום אחד בא אליו, ואמר לו: רבי, אני רוצה ללמוד תורה, כדי שיהיה לי עושר, אמר לו רבי אבא: זה ודאי. אמר לו: מה שמך. אמר לו: יוסף, אמר לתלמידיו: שיקראו לו רבי יוסף בעל העושר והכבוד, וישב ועסק בתורה. לימים. כשהיה עומד לפניו. אמר לו: רבי איפה הוא העושר. אמר [רבי אבא:] משמע שאינו לומד לשם שמים, ונכנס לחדרו, [להתישב בדעתו מה לעשות עמו,] שמע קול אחד שהיה אומר: אל תלמדו, כי אדם גדול יהיה. חזר אליו, ואמר לו: שבע בני שב, ואני אתן לך עשירות. בתוך כך בא איש אחד, ובידו כלי של פז, הוציאו, והבריך אור בבית. אמר לו: רבי, אני רוצה לזכות בתורה, ואני בעצמי לא זכיתי להבין בתורה, ואני רוצה מי שיעסוק בתורה בשבילי, כי יש לי עושר רב, שהניח לי אבי, שבעת שישב על שולחנו, היה מסדר עליו שלשה עשר כוסות מאלו, ואני רוצה לזכות במצות לימוד התורה, ואני נותן בעד זה עושר. אמר [ר' אבא] להרוקק ההוא: עסוק בתורה, וזהיתן לך עושר, נתן לו [האיש] אותו הכוס של הפז, קרא עליו 'ר' אבא: "לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז" [איוב כ, ז]. ישב ועסק בתורה, ואותו האיש היה נותן לו עושר. לימים, נכנסה חמדת התורה במעיו, יום אחד היה יושב ובוכה. מצאו רבי שהיה בוכה, אמר לו: על מה אתה בוכה. אמר לו: ומה אני מניח את חיי העולם הבא בשביל זה העושר, [איני רוצה, אלא לזכות] בתורה [לעצמי. אמר לו רבי אבא:] עכשיו, משמע שאתה לומד לשם שמים. קרא לאותו האיש, ואמר לו: קח העושר שלך, ותן אותו ליתומים ועניים, ואני אתן לך חלק גדול יותר בתורה, בכל מה שאנחנו לומדים, החזיר לו ר' יוסי את הכוס של הפז, ועד היום לא ניטל השם בן פזי, ממנו ומבניו, וזהו רבי יוסי בן פזי, וזכה להרבה תורה, הוא ובניו. שאין לך שכר טובבעולם, כמי שעוסק בתורה ומקיימה]. וזהו מתורגם פרשת לך עמוד פט]

אמרי חז"ל תלמידי מורנו ורבנו הגאון רבי אליהו לאפיאן זצ"ל בשיבת "כנסת חזקיהו", זוכרים ברטט כיצד היה מספר מעשה זה בהתרגשות שיצאה ממעמקי הלב, ושואג כארי. "אבל חטא הלשון נורא מאד" ! וחזור ויאמר "חטא הלשון נורא מאד ! נורא מאד חטא הלשון ! אף אחד אינו בא להגן ולסגור על החוטאים בחטא זה ! " . מובא במדרש ויקרא רבה (פרשת קדושים פרשה כ"ה, א'), אמר הקדוש ברוך הוא למשה, אמר ללשון: בני עקוב בתורה, ואין אתם מתייראים משום אומה" . כותב שרבינו הדברי ימים מצאנו זע"א היה אומר, תנינת הרבה טובה ליהודי אפילו פתע אמת, יכולה להיות חשובה יותר מאמירת אלף פעמים נשמת כל חי (שיחות בעבודת ה' עמ' סח) מסכתות קטנות מסכת כלה רבתי פרק ג הלכה א, ... מלמד שכל הרודף שלום, אין תפלתו חוזרת ריקם,

